

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten
äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa,
Ore., joka tiistai The Western Work-
men's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauksinnat Yhdysvaltoihin:
1 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00
Canadaan ja Suomeen:
1 vuosikerta \$2.00. Puoli vuotta \$1.15

TOVERITAR

Box 99, Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July
18th, 1911, at the Post Office at
Astoria, Oregon, under the Act of
March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

Subscription rates in the United States

One year \$1.75 — 6 months \$1.00

IN CANADA:

One year \$2.00 — 6 months \$1.15

Toimitus:

HELMI MATTSON

Box 99, Astoria, Ore.

Naisetkin leipälinjalla

Työttömyyden peikko ei hätyytty
nykyisin yksinomaan miehiä, vaan
myöskin suuri joukko teollisuuden
palveluksessa y. m. aloilla työskente-
leviä naisia on joutunut työttömäin
armeijaa jatkamaan. Tilastotietojen

mukaan on tässä maassa noin kahdeksan miljoonaa naista tuottavassa työssä. Ja kun kaikilla aloilla on vähennetty työvoimaa, voimme olla varmat, että lukemattomat naiset tässä maassa kärsivät äärimmäistä puutetta työttömyyden seurauksena. Silloin heidän useinkin on pakko turvautua siihen "viimeiseen keinoon", jota työnantajat kauttarantain neuvovat työläisnaisille hyvinäkin aikoina, varsinkin silloin kuin on pientäkään puhetta palkankorotuksesta. Naisten palkat ovat alenneet palkkojen yleisesti laskiessa, mutta millään alalla ei samassa suhteessa ole elintarpeet laskeneet. Tämä tietää sitä, että työläisnaisen on pakko kiristää suolivyötä tai ansaita sellaisilla keinoilla, joihin ei muuten ryhtyisi. Ei siis ole kumma, jos nykyisenä aikana itsemurhat ovat hyvin tavallisia ja rikokset päiväjärjestyksessä, sillä pakko ajaa ihmisen epätoivoisena ollen mihin tahansa.

Kun työläiset kyllin kauan kulkevat paikankälytystoimistosta toiseen, kyselevät työtä sieltä ja täältä, eikä siitä mistään saa ja kun ruoka on kaikki, raha on kaikki, ei ole asuntoa eikä vaatteita, niin eipä totta totisesti oikein tiedä mitä silloin muutakaan teki.

Ja tällaisessa asemassa on työllisiä nyt kaikkialla.

Muutama viikko sitten Portlandissa,

Ore., kerrottiin, että sielläkin on tavattoman vaikea saada edes n.s. päivätöitä, joita siellä muulloin on ollut naisilla saatavana kyllin runsaasti. Nyt istuu paikankälytystoimistoissa satoja naisia odottamassa vuoroaan saadakseen työpaikan. Tähän raskaaseen työhön on nyt sellaisiakin pyrkijöitä, jotka "parempina aikoina" eivät siihen työhön suinkaan tarjoutuisi.

Pikkuporvariston naiset ovat muutaneet myös tapojaan. Perhepalvelijoita eivät he pidä kaikki niinkuin ennen, vaan "apulaisella" teettävät kaikki raskaat työt. Siten säästyvät he kustantamasta palvelijain huoneita ja myöntämästä muita perhepalvelijalle kuuluvia oikeuksia. Tuntityöläistä ajetaan kuin miulia kello kädessä, että vain vähemmällä saataisiin koti kunnossa pidetyksi.

Mutta sikäli kuin varsinainen perhepalvelus vähenee, voidaan naisia jonkun verran paremmin järjestää parantamaan työolojaan. Perhepalvelijat aina ovat olleet kaikkein hitaimpia pyrkimään järjestymään. He eivät ole aina katselemassa työläisen kurjaa asemaa niin hyvin kuin muut käsi-
varsiens kauppaajat ja niin heihin juurtuu omituinen välinpitämättömyys ja velttoisuus kaikkiin työväen pyrkimyksiin nähden. Päinvastoin he joka päivä näkevät parempioisesten onnellisen elämän ja tyytyvät vain sitä

ihaillemaan, eivätkä muista että kuuluvat kokonaan toiseen luokkaan, jolla ei ole mahdollisuutta ilman järjestymistä koskaan toivoa sitä hyvyttä itselleen.

Eiköpä vain porvarillinen häkä lähde työläisnaisen aivoista, kun joutuvat nyt työttömänä ollessaan kärsimään puutetta ja kurjuutta. Naisissa näihin asti ovat yksilölliset käsitykset olleet vielä syvemmässä kuin miestovereissa. Tämä "työttömyys metessiini" ehkä sitä vähän parantaa, että pääkalloon alkaa mahtua joukkokatsomukset.

Niin, työttömyys on suuri kaikkialla. M.m. kertovat päivälehdet, että Newarkissa, N. Y., on nykyisin parikymmentä tuhatta naista joutilaina. Tämä on vasta pieni prosentti koko maata käsittävästä työttömyydestä.

Työläisnaiset! Jokainen järjestymään luokkatietoisien työläisten riveihin ja ottamaan osaa luokkataistelun.

— Vallankumouskausien aikoina historiallinen luomisvoima esiintyy huomattavasti laajemmalla alalla, rikkaampana, tietoisempaa, suunnitelmamukaisemmin, järjestelmällisemmin, rohkeampana ja räikeämpänä kuin pikkuporvarillisen reformistisen edistyksen kausina. — Lenin.

Työläisnaisen vapautus on työläisnaisten itsensä asia

Kaikkina aikoina historiaassa näemme naisen suuren vaikutuksen ihmisen elämässä. Vaikka nainen vuosisatojen kuluessa on syvästi orjuuteen syösty, ja hän nurkumatta on kantanut raskaita kahleitaan, on hänen valtansa jossain merkityksessä ulottunut sangen laajalle — vaikkakin välillä teitä. Nainen on tosin vaiennut seurakunnassa, mutta kodin piirissä ei hänen työnsä ole ollut yhtä hedelmiä kantamatonta. Lapset ovat aina olleet äidin vaikutuksen alaisina, uuden sukupolven kasvatus on ollut naisen huolena. Sitä tietä on nainen voinut vaikuttaa paljon — tosiaankaan se vaikutus ei ole vähäiseksi laskettava.

Naissuku on riistajälukuon käsissä ollut mainio väline pimeyden ja sorron edelleen säilyttämiseksi. Niitä harhakäsityksiä, mitä naiselle on syötetty vallasuorukalta, on hän jällelleen lapsilleen opettanut. Samat sadut, jotka itse on tosin uskonut, kertoi hän lapsilleen, ja lapset niiden mukaan elämässä taivalta ovat astuneet. Niinpä äidin orjamieli siirtyi lapsiin ja se pesiytyi vereen yhä uusia uusia orjamaisten kasvatuksen kautta. Näinollen naisen orjuus sitä tietä laskien on ollut työväenluokan suurin kirous. Ja se kirous valitsee meidän päivinämmä, ei se ole menneisyyden asia.

Taloudelliset tekijät ne olivat, jotka antoivat alun naisen orjuuttamiselle: yksityisomistusoikeuden päästyä valta-asemaan menetti nainen vapautensa, häneltä oikeudet tyyten riistettiin.

Aidinoikeuden ollessa vallalla oli nainen vapaa ja kunnioitetussa asemassa, mutta "samassa suhteessa kun rikkauten lisääntyivät, ne saattoivat miehen tärkeämpään asemaan perheessä" ja nainen menetti oikeutensa. Engels sanoo: "Aidinoikeuden ku-

moaminen oli mailman historiallinen naissukupuolen tappio." Mies otti vallan käsiinsä, naiselta riistettiin hänen arvonsa, painettiin palvelijan asemaan, jopa joutui hän ainoastaan miehen himojen tyydyttäjäksi ja pelkäksi synnytykskoneeksi.

Vuosisatojen kuluessa nainen tottui niin perin pohjin orjuuteensa, että hän alkoi uskomaa, että "niin on aina ollut ja niin aina tulee olemaan." Ja siksiä hän on tyynesti vastaanottanut ne iskut, jotka häneen on kohdistettu, varsinkin senjälkeen kun kristillinen kirkko on naiselle vakuuttamasta päästyä vakuuttanut, että "mies on vaimon pää"; "nainen on heikompi asia", nainen tulee kaikesa miehellensä alainen olla" jne. Aikojen kuluessa on naiseen vakiintunut se käsitys, että yksityisvaimuuteen on ikuinen ja pyhä laitos ja että nainen tosiaankin kuuluu kokonaan miehen omaisuudeksi senjälkeen, kun seremoniat on pappi lukenut. Mutta me hyvin tiedämme, että ennen yksityisvaimuutta on ollut vallalla useita eri perhemuotoja, jotka ovat hävinneet sitämukaa kuin kehitys on saattanut ympäröiviä olosuhteita uusiin muotoihin. Mennäksemme jällele Engelsin lauselmiin, voimme sanoa, että esim. "yksilöllisellä sukupolirakkaudella ei ole ollut mitään tekemistä yksityisvaimuuden syntymisen kanssa." Todistaapa hän vielä senkin, että mustasukkaisuus on verratien myöhään keksitty. Siitä nyky-aikaisesta — usein turmiota tuottavasta — taudista eivät aikaisemman historian ajalla eläneet ihmiset tienneet mitään. Vasta yksityisvaimuuden juurruttua kyllin syvään maaperään, on sellainenkin tunne ilmennyt ja saanut ihmisessä joskus suurenkin vallan. Vaikka avioliitto olisi naiselle saattanut miten hirveitä kärsimyksiä tahansa, ei ollut puhettakaan vapautua siitä ikeestä, sillä sellainen oli juurtuneen käsityksen mukaan vastoin jumalan pyhää lakia. Kristillinen kirkko on opettanut, että "mitä jumala on yhteen liittänyt, alkoon sitä ihminen erottaa." Jul-

kisessa elämässä oltiin visusti siveellisiä ja yksiavioisia, mutta "kullisien takana" elettiin aivan toisella tavalla — ja yhä eletään. Miehen vapauksia ei todellisuudessa oikeastaan koetellutkaan rajoittaa. Tämä säännös on kuulunut aina naiselle. Miehelle jätettiin etuoikeuksia, mutta nainen kahlittiin "siveydellä". Siis yksiavioisuus on ollut ainoastaan naista varten. Mutta tätäkään siveyslakia ei voitu käytännössä ulottaa kaikkiin naisiin juuri äskennäimittujen miesten etuoikeuksien takia. Yhteiskunnassa on niinollen täytynyt olla "kunnian" naisjoukko, joka on tuomittu elämään erikoisena miesten himojen tyydyttäjäloukkana. Korkeimmassa arvoluokassa olevat miehet etupäässä tätä oikeuttaan ovat noudattaneet, köyhälistön miehelle ei se ole ollut niin paljon mahdollista. Mutta köyhälistökodissa sensijaan on nainen orjuutuksen muut muodot tuntenut siitä katkerammin. Mies on ollut perheessä porvaristona, vaimo edustanut köyhälistöä. Kenellepä työläismies vihaansa voisi purkaa ellei juuri naiselle, jos häntä työmaalla sorretaan, tai jos hän jossain epäonnistuu, kärsii hermostuksesta y. m. Nainen on kodissa ennenkaikkea palvelijatar, joka saa täyttää miehen oikut ja olla siinä sivussa synnytykskoneena y. m.

Kun teollisuuden valtaantäpäästyä joutui nainen — työläisnainen — kaksinkertaiseen orjuuteen. Hän oli ennestään kodin orja, mutta senjälkeen hän joutui myös orjaksi työmarkkinoilla. Mutta kuitenkin naisen joutuminen teollisuuden palvelukseen oli arvaamaton edistysaskel. Naisen näköpiiri sen kautta alkoi laajentua, hän alkoi tuntea itsensä yhteiskunnan hyödylliseksi olioksi ja hän vähitellen alkoi vaatia itselleen enemmän oikeuksia. Kehitys kulkee edelleen siihen suuntaan, että naiset suuremmissa ja suuremmissa joukoissa joutuvat teollisuuden palvelukseen ja siten yhä enemmän vieraantuvat kodista, ja vain rippe:t ovat jällellä siitä "pyhästä perheestä".

Köyhälistön sorrettu joukko on alkanut vaatimaan oikeuksia itselleen, karistamaan pois orjuuden kahleita ja miehen rinnalla etsii köyhälistönvapautta. Kun työväenluokan taloudellinen orjuus häviää, niin katoaa sen mukana myös perheorjuus. Ja vasta kaiken orjuuden häviämisen jälkeen on todellinen yksityisvaimuuteen mahdollinen. Miehen ja naisen kesken tulee vallitsemaan henkinen liitto jota ei häiritse taloudellinen pakkolaki. Tämä perhemuoto on mahdollista vasta uusille perusteillemahdennut yksityiskunnassa. Venäjällä kuljetaan nopein askelin sitä aikaa kohti. Siellä on jo hävitetty naista ympäröivät kahleet. Neuvosto-Venäjä on ensimmäinen maa maailmassa, joka on myöntänyt täyden tasa-arvoisuuden naisille. Naista koskevassa lakisäädännössä on Neuvosto-Venäjä suorittanut perinpohjaisen muutoksen. Ja sitä mukaa kuin on mahdollista, vapautetaan siellä nainen kotiorjuudesta yhteiskunnallisten laitosten kautta, nainen joutuu yhtä hyvin kuin mies tuottamaan yhteiskunnalliseen työhön. Sielläkin tällä alalla ollaan vasta alkutapaleella, mutta kulussa siihen suuntaan edistytään nopeasti. Pohja naisen todelliselle vapautumiselle on niinollen laskettu.

Muissa maissa kituvat naiset vielä taloudellisessa, henkissä ja vieläpä laillisessa orjuudessa ja astelevat monessa suhteessa miehen jälessä epäoikeutettuina olentoina.

"Työläisnaisen vapautus tulee olla työläisnaisen itsensä asia" on Venäjän ja koko mailman työväenluokan suurin valonnyttävä Lenin sanonut puheessaan Moskovassa eräässä naisten kongressissa. Siinä on totuus! Ikinä ei orjuuteen syösty naissuku pääse tasa-arvoisuuteen ja vapauteen, ellei se siihen täysin toimin itse pyri!

Kolmas kansainvälinen on ottanut työläisnaisen asian ohjelmaansa, sen turvissa ja sen lipun alla mailman suuret työläisnaisten joukot itselleen vapautta hakevat.